

Rapport

Datum: 16 september 2005
Rapportnummer: 2005/272

Klacht

Verzoeker, die op 12 oktober 2003 met zijn auto betrokken is geraakt bij een aanrijding, klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Drenthe onvoldoende onderzoek hebben verricht naar de toedracht van het ongeval.

Verder klaagt verzoeker erover dat de politieambtenaren de registratieset van de aanrijding niet zorgvuldig hebben opgemaakt. Verzoeker klaagt er in dit verband met name over dat de politieambtenaren:

de toedracht van het ongeval onjuist in de registratieset hebben weergegeven;

zijn verklaring, die ter plaatse door de ambtenaren is opgenomen, alsmede de inhoud van zijn brief van 14 oktober 2003 over de toedracht van het ongeval niet, althans niet juist, hebben verwerkt in de registratieset.

Voorts klaagt verzoeker erover dat de politieambtenaren hebben getracht hem ertoe te bewegen af te zien van het doen van aangifte tegen X (de andere persoon die betrokkene was bij de aanrijding) wegens mishandeling en vernieling. In dit verband klaagt verzoeker er ook over dat de politie de aangifte, alvorens deze te verzenden naar de officier van justitie, heeft voorzien van een toelichting in het voordeel van X.

Tot slot klaagt verzoeker erover dat de beheerder van het regionale politiekorps Drenthe zijn verzoek om schadevergoeding heeft afgewezen.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 12 oktober 2003 raakte verzoeker betrokken bij een aanrijding. Op of nabij een kruising te Zuidlaren (gemeente Tynaarlo) vond een aanrijding plaats tussen verzoeker en een fietser, de heer X. Door deze aanrijding raakte de rechterzijkant van verzoekers auto beschadigd. Na de aanrijding verplaatste verzoeker zijn auto naar de kant van de weg. De heer X, zijnde de ex-schoonvader van verzoeker, liep vervolgens op verzoeker af en gaf hem een klap in het gezicht. Daarop ging X naar huis. Twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Drenthe kwamen na de aanrijding ter plaatse. Zij maakten van de aanrijding een zogenaamde registratieset op.

2. In de registratieset namen de politieambtenaren onder punt 18 'Beknopte duidelijke omschrijving van het ongeval' de volgende tekst op:

"Betrokkene 1 reed over de D-laan, komende uit de richting van de H.

Betrokkene 1 verleende op vermeld kruispunt geen voorrang aan de voor hem van rechts komende betrokkene 2. Betrokkene 2 veranderde echter op vermeld kruispunt naar links van richting, waarbij hij de binnenbocht nam. Hierdoor ontstond tussen beiden een aanrijding met vermelde schade. Betrokkene 2 hield derhalve niet zoveel mogelijk rechts.

(art. 15 lid 1 en art. 3 lid 1 RVV 1990)

Verbalisanten zijn wel ter plaatse geweest. De fiets 14.2 was echter niet meer ter plaatse. De personenauto 14.1 stond niet meer op de plaats van de aanrijding. Verklaringen spreken elkaar tegen over de juiste plaats van de aanrijding. Bijgevoegde tekening is benadering van het voorval."

3. Verzoeker was het niet eens met het gestelde in de registratieset en wendde zich daarom op 14 oktober 2003 schriftelijk tot de politie Drenthe met het verzoek om de tekst in de registratieset aan te passen. Verzoeker bracht in zijn brief naar voren dat de aanrijding niet óp de kruising maar vóór de kruising had plaatsgevonden en dat de fietser de binnenbocht had genomen. Verzoeker vond het dan ook niet terecht dat hem het verwijt werd gemaakt dat hij de fietser geen voorrang zou hebben verleend. Een en ander kon volgens verzoeker ook worden afgeleid uit de schade aan verzoekers auto. In het geval de aanrijding op de wijze was geschied zoals de politieambtenaren veronderstelden dat dit was gebeurd, had X niet eerst de rechterbuitenspiegel en vervolgens het rechtervoorportier, het rechterachterportier en als laatste het rechterachterspatbord van verzoekers auto geraakt. Verzoeker had de politieambtenaren dit ook direct na de aanrijding laten weten. Zijn verklaring was echter niet in de registratieset opgenomen.

4. In reactie op deze brief liet de chef van wijk eenheid Tynaarlo verzoeker per brief van 16 oktober 2003 weten dat verzoeker zich met zijn vragen over de registratieset kon wenden tot de desbetreffende verbalisanten.

5. Op 15 december 2003 diende verzoeker een klacht in over het politieoptreden. In die brief stelde hij de politie tevens aansprakelijk voor de door hem ten gevolge van de aanrijding geleden schade ten bedrage van € 3.262,79.

6. De aansprakelijkheidsstelling wees de korpschef per brief van 27 januari 2004 van de hand.

7. Naar aanleiding van de klacht van verzoeker werd een onderzoek ingesteld. Op 1 mei 2004 bracht de klachtencommissie van de politie Drenthe advies uit over de klacht van verzoeker. De klachtencommissie concludeerde daarin onder meer dat de klachten van verzoeker ongegrond waren. De korpsbeheerder nam dit advies over en wees de klachten van verzoeker uiteindelijk per brief van 28 mei 2004 af.

I. Ten aanzien van het onderzoek naar de aanrijding

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de politie onvoldoende onderzoek op de plaats van de aanrijding heeft verricht. Verzoeker bracht in dit verband naar voren dat als de politie een reconstructie van de aanrijding zou hebben uitgevoerd alsmede de schade aan zijn auto uitvoerig zou hebben bestudeerd, zij tot de conclusie was gekomen dat de aanrijding niet óp de kruising had plaatsgevonden maar op de D-laan vóór de kruising.

2. In reactie op deze klacht gaf de beheerder van het regionale politiekorps Drenthe aan dat hij deze klacht niet gegrond achtte. De korpsbeheerder wees erop dat de politieambtenaren in dit geval hadden kunnen volstaan met het doen van een kenmerkenmelding (een melding met primaire kenmerken van een ongeval/aanrijding), maar er desondanks voor hebben gekozen een registratieset van de aanrijding op te maken. De politieambtenaren hadden verder ook nog een door verzoeker aangedragen getuige gehoord. Deze getuige had de aanrijding echter niet zien gebeuren. Volgens de korpsbeheerder hadden de politieambtenaren dan ook voldoende onderzoek verricht naar de toedracht van de aanrijding. Het feit dat de betrokken voertuigen bij aankomst reeds bleken te zijn verplaatst en het feit dat de verklaringen van de betrokkenen uiteen liepen, kon de politieambtenaren niet worden verweten.

3. Nadat het standpunt van de korpsbeheerder ter commentaar was voorgelegd aan verzoeker, deelde hij de Nationale ombudsman mee dat het feit dat de politie geen registratieset had hoeven opmaken niets afdeed aan het feit dat, nu hiervoor desondanks toch was gekozen, deze correct diende te worden ingevuld. Ook gaf verzoeker aan dat de politieagenten op grond van de aan zijn auto toegebrachte schade hadden moeten inzien dat de door hen in de registratieset getekende situatieschets niet juist kón zijn.

4. Politieambtenaar B. heeft in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaard dat op het moment dat hij en zijn collega ter plaatse kwamen, de auto van verzoeker niet meer op de plaats van de aanrijding stond en de heer X niet meer aanwezig was. Zijn collega heeft vervolgens met verzoeker gesproken. B. is naar de woning van de heer X gegaan en heeft daar met hem een gesprek gehad. Op het wegdek waren geen rem- of krassporen te zien en er werd ook geen glas aangetroffen. B. had gezien dat de auto van verzoeker aan de rechterkant was beschadigd. Verder gaf B. nog aan dat hij had gesproken met een door verzoeker aangedragen getuige. Deze getuige had echter verklaard niets van de aanrijding gezien te hebben.

5. Politieambtenaar H. heeft in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaard dat zij zich ter plaatse over verzoeker heeft ontfermd. Verzoeker had een bloedende lip en liet weten niet alleen door de heer X te zijn aangereden maar ook door hem te zijn geslagen. Haar collega B. heeft op datzelfde moment in de woning van de heer X met de heer X gesproken. H. gaf aan gezien te hebben dat de rechterkant van de auto van verzoeker was beschadigd. Deze schade kon op basis van beide versies over de

toedracht van de aanrijding worden verklaard. H. gaf aan dat op het wegdek niets van een botspunt of aanrijding was te zien. Ook lag er geen glas op de weg. Omdat ter plaatse geen sporen of getuigen werden aangetroffen, kon de exacte toedracht van het ongeval niet worden achterhaald. Zij kon zich verder nog herinneren dat haar collega later nog wel met een getuige had gesproken.

Beoordeling

6. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit vereiste heeft onder meer zijn neerslag gevonden in de Aanwijzing verkeersongevallen. In deze aanwijzing wordt bepaald in welke gevallen bij een verkeersongeval een registratieset dan wel proces-verbaal dient te worden opgemaakt (zie Achtergrond, onder 1.).

7. Op grond van de aanwijzing verkeersongevallen behoeft in beginsel geen registratieset of proces-verbaal te worden opgemaakt in geval er sprake is van een verkeersongeval waarbij slechts licht letsel en/of lichte schade is. In die gevallen volstaat een kenmerkenmelding aan de Adviesdienst voor Verkeer en Vervoer (AVV). Bij verkeersongevallen waarbij meer dan licht letsel of meer dan lichte schade is veroorzaakt, dient een registratieformulier te worden opgemaakt. De Nationale ombudsman is het dan ook met de korpsbeheerder eens, in die zin dat de politieambtenaren in dit geval hadden kunnen volstaan met een kenmerkenmelding. Het feit dat de politieambtenaren er desondanks voor hebben gekozen van de aanrijding een registratieset op te maken, leidt er echter toe dat de kwaliteitseisen die normaliter aan het opmaken van een registratieset worden gesteld, ook in dit geval gelden. De registratieset behoorde dan ook correct en volledig te worden ingevuld.

8. In de gevallen waarin een registratieset wordt opgemaakt, is het onderzoek door de politie naar het ongeval niet uitgebreid omdat de afwikkeling van het ongeval civielrechtelijk, via de verzekeringsmaatschappijen van betrokkenen plaatsvindt. Zo wordt in die gevallen geen diepgaand onderzoek verricht naar zogenaamde stille getuigen (krassporen op het wegdek, rem-, schuif- of slipsporen, glasscherven, lakschilders etc.). Op het registratieformulier is een beperkte ruimte beschikbaar voor een situatieschets. In de regel wordt op die plaats een schets gemaakt waaruit de plaats van het ongeval, de verkeerssituatie en de richting van de voertuigen blijken. Er worden voor zo'n schets in het algemeen geen metingen verricht.

9. Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman is gebleken dat de politieagenten ter plaatse met verzoeker en kort daarna met de heer X hebben gesproken. Verder is duidelijk geworden dat op het wegdek geen sporen zijn aangetroffen. Voorts is het voldoende aannemelijk geworden dat politieambtenaren B. en H. ter plaatse geen (bruikbare) getuigen hebben aangetroffen. Verzoeker heeft later nog wel een naam van een persoon

aangegeven die mogelijk een verklaring over de toedracht van de aanrijding kon geven. Eén van de politieambtenaren heeft deze getuige later alsnog verhoord. Ook diens verklaring bood echter geen enkel aanknopingspunt over de toedracht van de aanrijding. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politie met deze handelwijze juist heeft gehandeld. Voor een meer diepgaand onderzoek naar zogenaamde stille getuigen, het uitvoeren van een technisch onderzoek of een reconstructie ontbrak in dit geval, gelet op de geringe ernst van het ongeval, de noodzaak.

De onderzochte gedraging is dan ook behoorlijk.

II. Ten aanzien van de klacht dat de toedracht van het ongeval onjuist in de registratieset is opgenomen

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er verder over dat de tekst die is weergegeven onder punt 18 van de registratieset slechts de verklaring van de tegenpartij en de onjuiste interpretatie van de twee politieagenten over de toedracht van het ongeval weergeeft. Verzoeker geeft aan dat hij - ook direct na het ongeval - tegenover de agenten heeft verklaard dat de heer X, op het kruispunt van rechts komende, opeens naar links afsloeg en daarbij niet zoveel mogelijk rechts hield maar de binnenbocht nam waardoor X met hoge snelheid tegen de rechterkant van zijn auto was aangereden die op dat moment richting het kruispunt reed maar daar nog enkele meters van was verwijderd. Deze lezing is volgens verzoeker niet in de registratieset te herkennen. Verder staat in de registratieset vermeld dat verzoeker geen voorrang zou hebben verleend aan X. Volgens verzoeker hoefde hij op dat moment ook geen voorrang aan X te verlenen omdat hij zich nog niet op het kruispunt bevond. Verzoeker vindt het dan ook onjuist dat in de situatieschets is opgenomen dat hij zich ten tijde van de aanrijding reeds óp het kruispunt bevond.

2. De beheerder van het regionale politiekorps Drenthe liet in reactie op deze klacht weten dat de toedracht van het ongeval slechts bij benadering was vast te stellen omdat de voertuigen na de aanrijding waren verplaatst en betrokkenen een tegenstrijdige verklaring aflegden. Dit was ook als zodanig in de registratieset aangegeven om welke reden de korpsbeheerder de klacht op dit punt niet gegrond achtte.

3. In reactie op het standpunt van de korpsbeheerder deelde verzoeker de Nationale ombudsman mee dat de politieambtenaren met de conclusie dat hij geen voorrang zou hebben verleend, een oordeel hadden gegeven over de toedracht van het ongeval. Volgens verzoeker is dit niet juist en hadden de politieambtenaren zich moeten beperken tot het vermelden van de beide verklaringen. Zij hadden zich in ieder geval moeten onthouden van het geven van een oordeel.

4. In zijn nadere reactie aan de Nationale ombudsman gaf de korpsbeheerder aan dat de politie de aanrijding op objectieve wijze had geanalyseerd en vastgelegd. Op basis van de verklaringen van verzoeker en X, alsmede gelet op de geconstateerde schade, hebben de politieambtenaren geconcludeerd dat verzoeker geen voorrang had verleend aan de voor hem van rechts komende fietser X. Ter onderbouwing van dit standpunt wees de korpsbeheerder er nog op dat verzoeker ook zelf in zijn aangifte had aangegeven dat hij naar rechts keek omdat hij voorrang moest verlenen. Verder was het de politieambtenaren duidelijk geworden dat X niet zoveel mogelijk rechts had gehouden maar de binnenbocht had genomen. Ook dit gegeven hadden zij in de registratieset opgenomen.

5. Politieambtenaar B. heeft tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaard dat verzoeker ter plaatse aangaf dat X moedwillig op hem was ingereden. X zou namelijk met hoge snelheid tegen hem zijn opgereden. B. gaf aan dat hij en zijn collega dit verhaal niet geloofwaardig vonden omdat X wist dat hij als fietser hierbij altijd het onderspit zou delven. Bovendien hadden zij geconstateerd dat de aanrijding op een gelijkwaardige kruising had plaatsgevonden op grond waarvan zij concludeerden dat verzoeker de van rechts komende X voorrang had moeten verlenen hetgeen hij kennelijk niet had gedaan. Daarnaast uitdrukkelijk gevraagd, verklaarde B. verder dat hij in de situatieschets had aangegeven dat verzoeker reeds de kruising was opgereden omdat hij op basis van de afgelegde verklaringen vermoedde dat dit zo was gebeurd. Omdat dit echter niet zeker was, had hij in de registratieset duidelijk aangegeven dat de aanrijding bij benadering op die manier moest hebben plaatsgevonden. Op de vraag waarom verzoeker als betrokkene 1 was aangemerkt, antwoordde B. dat automobilisten, in het geval er sprake is van een aanrijding met een fietser, in principe altijd als schuldige worden aangemerkt omdat zij de sterke verkeersdeelnemer zijn.

6. Politieambtenaar H. verklaarde tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman dat ter plaatse niet meer viel te achterhalen hoe het ongeval zich precies had voorgedaan en wie van beide partijen gelijk had. Op de vraag waarom verzoeker in de registratieset als betrokkene 1 was aangeduid, antwoordde H. dat een automobilist als sterke verkeersdeelnemer wordt beschouwd. De conclusie dat X de binnenbocht had genomen was gebaseerd op de verklaring van verzoeker. In de registratieset hadden zij verder duidelijk aangegeven dat de omschrijving van de aanrijding was gebaseerd op de beide verklaringen en dat de toedracht niet geheel duidelijk was geworden. H. gaf aan niet te weten wat zij en haar collega nog meer hadden moeten doen.

7. Nadat de verklaringen van de betrokken ambtenaren aan verzoeker waren voorgelegd, gaf hij nogmaals aan dat de politieambtenaren ten onrechte de conclusie hadden getrokken dat hij X geen voorrang had verleend. De aanrijding had immers vóór de kruising plaatsgevonden en niet óp de kruising.

Beoordeling

8. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Het begrip onpartijdigheid heeft betrekking op de houding van bestuursorganen tegenover burgers en het onderwerp van de zaak. Die houding dient vrij te zijn van vooringenomenheid en vooroordeel. Ook de schijn van partijdigheid moet worden vermeden. Echter, niet iedere schijn kan een beroep op vrees van partijdigheid rechtvaardigen: de schijn moet objectief gerechtvaardigd zijn.

9. Een registratieset is van belang voor de civielrechtelijke afwikkeling van een verkeersongeval. Om die reden behoren op dat formulier alle gegevens te worden vermeld die van belang zijn voor de vaststelling van de schuld aan de aanrijding. Het moet hierbij gaan om geconstateerde feiten. Eventuele conclusies moeten zijn gebaseerd op vaststaande feiten of op bijzondere wetenschap van degene die het formulier invult. Wanneer onvoldoende vaststaat wie schuldig is aan de aanrijding, verdient het aanbeveling dat in het registratieformulier de lezing van elk van de partijen - kort - wordt weergegeven.

10. In de situatie waarop deze klacht betrekking heeft, waren de voertuigen van beide partijen na de aanrijding verplaatst. De politiefunctionarissen konden zich voor het opmaken van de registratieset dan ook slechts baseren op de verklaringen en de aanwijzingen ter plaatse (waaronder de geconstateerde schade aan verzoekers auto). Zij hebben de verklaringen van verzoeker en X afgewogen tegen de aangetroffen schade en de fysieke (on)mogelijkheden, en concludeerden daarbij dat het niet aannemelijk was dat X, als fietser, met opzet tegen de auto van verzoeker was gereden. De politieambtenaren zijn op grond van deze afweging tot de conclusie gekomen dat de verklaring van X de meest aannemelijke moest zijn en hebben hierop kennelijk gebaseerd dat de aanrijding óp het kruispunt had plaatsgevonden, verzoeker de voor hem van rechts komende X geen voorrang had verleend en X bij het afslaan naar links niet zoveel mogelijk rechts had gehouden maar de binnenbocht had genomen.

11. Nu de voertuigen na het ongeval waren verplaatst, betrokken partijen na de aanrijding de schuld bij de ander legden, beiden niet eenduidig verklaarden over de plaats van de aanrijding en dus onvoldoende vast was komen te staan wie schuldig was aan het ongeval, hadden de politiefunctionarissen zowel de lezing van verzoeker als de lezing van de tegenpartij in de registratieset moeten vermelden. De politiefunctionarissen hadden daarbij expliciet moeten aangeven hetgeen verzoeker over de toedracht van de aanrijding verklaarde en hetgeen de tegenpartij daarover verklaarde. Gebleken is namelijk dat verzoekers lezing, inhoudende dat hij zich op het moment van de aanrijding nog vóór de kruising bevond, geen weerslag heeft gekregen in de registratieset. Dat de politieambtenaren deze verklaring van verzoeker niet aannemelijk achten, doet hieraan niet af. Gerezen twijfel over de juistheid van de lezing van verzoeker had moeten worden onderbouwd met vaststaande feiten of bijzondere wetenschap. Om die reden had de politie zich ook moeten onthouden van de conclusie dat verzoeker X geen voorrang had verleend

en de conclusie dat de aanrijding óp de kruising had plaatsgevonden. Deze conclusies zijn immers niet voldoende door feiten onderbouwd. Door dit alles na te laten is in strijd gehandeld met het verbod van vooringenomenheid, omdat hiermee in ieder geval de schijn van partijdigheid onvoldoende is vermeden.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van verzoekers klacht dat de politie zijn verzoek om aanpassing van de tekst van de registratieset heeft afgewezen

Bevindingen

1. Verzoeker acht het niet juist dat de politie zijn verzoek om aanpassing van de tekst onder punt 18 van de registratieset heeft afgewezen.
2. Politieambtenaar B. heeft op dit punt verklaard dat verzoeker hem ter onderbouwing van zijn verhaal een brief met foto's had toegestuurd. B. gaf echter aan daarmee niets te kunnen omdat alleen foto's die zouden zijn gemaakt door henzelf of de verkeerspolitie, daadwerkelijk iets kunnen zeggen over de toedracht van een aanrijding.

Beoordeling

3. Hiervoor is overwogen dat de politiefunctionarissen bij het opmaken van de registratieset hebben gehandeld in strijd met het verbod van vooringenomenheid en dat zij zowel de lezing van verzoeker als de lezing van de tegenpartij in de registratieset hadden moeten vermelden alsmede dat zij geen conclusies in de registratieset hadden moeten vermelden die niet voldoende door feiten konden worden onderbouwd. De Nationale ombudsman is van oordeel dat ook de afwijzing van het verzoek om achteraf de tekst van de registratieset aan te passen, om die reden in strijd is met het verbod van vooringenomenheid.

In zoverre is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

4. Het voorgaande geeft de Nationale ombudsman aanleiding om de beheerder van het regionale politiekorps Drenthe in overweging te geven het registratieformulier in die zin aan te passen dat onder punt 18 ('beknopte duidelijke omschrijving van het ongeval') zowel de lezing van verzoeker als de lezing van de tegenpartij met betrekking tot de toedracht van de aanrijding wordt vermeld, de conclusies over de toedracht van het ongeval die onvoldoende door feiten worden onderbouwd (zoals de conclusie dat verzoeker geen voorrang zou hebben verleend) worden verwijderd alsmede dat de situatieschets dienovereenkomstig wordt aangepast.

IV. Ten aanzien van de klacht dat de politieambtenaren hebben getracht verzoeker te bewegen af te zien van het doen van aangifte

Bevindingen

1. Verzoeker gaf aan dat hij op 12 oktober 2003 aangifte terzake mishandeling en vernieling tegen X wilde doen omdat X zijn auto had vernield en hem vervolgens na de aanrijding in het gezicht had geslagen. De politieagent bij wie hij die wens diezelfde dag nog kenbaar had gemaakt, had hem echter verzocht daarvan af te zien. Per brief van 14 oktober 2003 liet verzoeker weten daarmee geen genoegen te nemen en gaf hij aan dat hij wilde dat zijn aangifte alsnog werd opgenomen.

2. In reactie op verzoekers brief van 14 oktober 2004 liet de chef van wijk eenheid Tynaarlo verzoeker op 16 oktober 2003 schriftelijk weten dat verzoekers aangifte in behandeling werd genomen en dat daartoe een afspraak met hem zou worden gemaakt. Verder gaf de wijkchef aan dat verzoeker niet was gevraagd om af te zien van het doen van aangifte, maar dat hem was gevraagd "om een heroriëntatie op de ontstane situatie". Dit was gevraagd omdat een aantal gebeurtenissen op die dag niet los van elkaar konden worden gezien.

3. De korpsbeheerder verwees in zijn reactie aan de Nationale ombudsman naar de hiervóór genoemde brief van de wijkchef. Daaruit bleek volgens de korpsbeheerder dat verzoeker niet was gevraagd om af te zien van het doen van aangifte maar slechts was gevraagd zich te heroriënteren op de ontstane situatie omdat een aantal gebeurtenissen die op de dag van de aanrijding hadden plaatsgevonden, niet los van elkaar konden worden gezien. De korpsbeheerder doelde hiermee op het feit dat verzoeker, voorafgaand aan de aanrijding, zijn zoontje tegen de wil van zijn ex-echtgenote bij haar had weggehaald. Op weg naar huis kwam verzoeker in botsing met X die hiervan inmiddels door zijn dochter op de hoogte was gesteld en haar te hulp kwam. Gelet hierop was het volgens de korpsbeheerder dan ook maar de vraag of een eventuele aangifte een vervolg zou krijgen. Om die reden was verzoeker gevraagd er nog eens goed over na te denken.

4. In reactie op het standpunt van de korpsbeheerder gaf verzoeker uitdrukkelijk te kennen dat hem niet om een heroriëntatie was verzocht. De politieambtenaar had hem gevraagd er nog eens over na te denken waarbij tevens was gezegd dat in het geval hij de aangifte zou doorzetten, de aangifte zou worden voorzien van aanvullende informatie waardoor de aangifte waarschijnlijk geen vervolg zou krijgen.

5. In zijn nadere reactie gaf de korpsbeheerder aan dat hij de door verzoeker gehanteerde uitdrukking "er over na te denken", had samengevat met de term heroriëntatie.

6. Politieambtenaar B. verklaarde op dit punt dat hij achteraf had gehoord dat de teamchef verzoeker had gevraagd er nog eens een nachtje over te slapen en er nog even over na te

denken. De problemen lagen immers in de relationele sfeer en het was de vraag wat verzoeker met het doen van aangifte tegen X zou bereiken. X was immers de opa van zijn kind en zij zouden hoe dan ook met elkaar te maken blijven houden. Dit was volgens B. de achterliggende gedachte van de teamchef geweest.

7. Politieambtenaar H. verklaarde op dit punt dat de hulpofficier van justitie verzoeker had gezegd er nog een nachtje over te slapen, althans er nog eens over na te denken. Verzoeker was op dat moment namelijk overstuur waardoor zij en haar collega zich hadden afgevraagd of het wel verstandig was de aangifte op dat moment door te zetten. Nadat verzoeker enkele dagen later had aangegeven dat hij de aangifte toch wilde doorzetten, heeft zij de aangifte direct uitgewerkt. Dat was geprobeerd verzoeker zijn aangifte te laten intrekken, was volgens H. absoluut niet waar.

Beoordeling

8. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten.

9. Artikel 161 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) geeft ieder die kennis draagt van een strafbaar feit de bevoegdheid daarvan aangifte te doen (zie Achtergrond, onder 2.). Die bevoegdheid houdt een dienovereenkomstige aanspraak in, namelijk dat de aangifte wordt opgenomen. Zo bevat artikel 163 Sv de verplichting voor opsporingsambtenaren om een aangifte van een strafbaar feit op te nemen. Deze plicht tot het opnemen van de aangifte staat los van de vraag of aan die aangifte verder vervolg zal worden gegeven. Twijfel bij de betrokken politieambtenaar over de vraag of al dan niet sprake is van een strafbaar feit mag er niet aan in de weg staan dat hij gevolg geeft aan zijn wettelijke plicht tot het opnemen van een aangifte. In het geval van dergelijke twijfel dient hij het over te laten aan de officier van justitie om ter zake een standpunt te bepalen en dat kenbaar te maken aan de persoon die aangifte deed. Voor betrokkene staat dan, in het geval van een besluit tot niet-vervolg, de mogelijkheid open van beklag bij het gerechtshof, ingevolge artikel 12 Sv. Een uitzondering op het voorgaande kan alleen worden aangenomen in het geval dat al op voorhand, zonder enig verder onderzoek, en zonder de minste twijfel, kan worden vastgesteld dat de gedraging of gebeurtenis die ter kennis van de politie wordt gebracht niet is te kwalificeren als een strafbaar feit.

10. Gelet op de verklaring van alle betrokkenen is aannemelijk geworden dat de bureauchef de aangifte van verzoeker niet direct heeft willen opnemen maar verzoeker heeft gevraagd daarover eerst nog eens goed na te denken. Aannemelijk is dat dit ook de strekking was van de opmerkingen waarover wordt geklaagd. Verder is voldoende komen vast te staan dat verzoeker de wens heeft geuit om aangifte te doen. Aan die wens is op dat moment niet tegemoet gekomen. Gelet op de relatie die tussen verzoeker en de heer X bestond, acht de Nationale ombudsman het echter niet onjuist dat de politieambtenaar, met het oog op het in het belang van het zoontje van verzoeker voorkomen van eventuele

escalatie, verzoeker in eerste instantie heeft aangeraden er nog eens goed over na te denken. Daarbij is van belang dat niet is gebleken dat verzoeker, nadat de politieambtenaar dit aan hem had gevraagd, erop stond om aangifte te willen doen noch dat dit hem toen botweg geweigerd is. Verder is van belang dat op het moment dat verzoeker aangaf dat hij de aangifte toch wilde doorzetten, hieraan direct gevolg is gegeven. De gekozen handelwijze is dan ook niet in strijd met het beginsel van fair play.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

V. Ten aanzien van de klacht dat de politie de aangifte van verzoeker, alvorens deze te verzenden naar de officier van justitie, heeft voorzien van een toelichting in het voordeel van X

Bevindingen

1. Verzoeker gaf aan dat de wijkchef, politieambtenaar D., hem verder in het gesprek op 12 oktober 2003 had gezegd dat in het geval verzoekers aangifte zou worden doorgestuurd naar de officier van justitie, deze zou worden voorzien van informatie die de omstandigheden voor X zouden verzachten. Ook in zijn brief van 14 oktober 2004 aan verzoeker had de wijkchef aangegeven dat verzoekers aangifte ter verdere afhandeling naar het Openbaar Ministerie zou worden gestuurd waarbij "de aanleiding van het voorval" ook vermeld zou worden.
2. Naar aanleiding van deze klacht heeft de Nationale ombudsman de korpsbeheerder onder meer gevraagd welke informatie precies aan de officier van justitie was verstrekt en op basis waarvan was geconcludeerd dat er een aanleiding voor het ongeval bestond.
3. De korpsbeheerder gaf in reactie op deze klacht aan dat de heer D. tegenover hem had verklaard dat hij met verzoeker niet had gesproken over 'verzachtende omstandigheden'. Wel had D. aangegeven dat verzoeker in het gesprek dat D. met verzoeker had gehad, voorbij was gegaan aan zijn eigen gedrag terwijl verzoeker juist degene was geweest die de situatie had gemaakt tot hetgeen het die dag was geworden door tegen de wil van de moeder zijn zoon bij haar weg te halen. Om die reden had D. tegen verzoeker gezegd dat in het geval de aangifte ter beoordeling aan het Openbaar Ministerie zou worden voorgelegd, daarbij "ook alle ins en outs zouden worden vermeld die aanleiding hadden gegeven tot de aangifte". De korpsbeheerder liet weten van mening te zijn dat D. hiermee juist had gehandeld. Voor een juiste beoordeling van een aangifte zijn immers ook de omstandigheden waaronder het vermeende strafbare feit zich heeft voorgedaan relevant.
4. Verzoeker liet de Nationale ombudsman weten het niet met deze zienswijze van de korpsbeheerder eens te zijn. Verzoeker vond het niet terecht dat hijzelf verantwoordelijk werd gehouden voor het feit dat X hem had mishandeld. Verder gaf hij aan dat de korpsbeheerder sprak over het aan de officier van justitie mededelen van "alle ins en outs"

terwijl daarbij geen acht werd geslagen op zijn kant van het verhaal. Met het verhaal van de politie werd dan ook een zeer eenzijdig beeld geschapen.

5. Daarnaast nogmaals uitdrukkelijk gevraagd gaf de korpsbeheerder in zijn nadere reactie aan dat er geen aanleiding bestond voor het ongeval en dat D. hiermee slechts had bedoeld op het feit dat bij het insturen van de aangifte ook vermeld zou worden wat aan de aangifte vooraf was gegaan zodat de officier van justitie zich een juist beeld kon vormen.

Beoordeling

6. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Het begrip onpartijdigheid heeft betrekking op de houding van bestuursorganen tegenover burgers en het onderwerp van de zaak; die houding dient vrij te zijn van vooringenomenheid en vooroordeel. Het vereiste van onpartijdigheid brengt mee dat ook de schijn van partijdigheid moet worden vermeden. Aangezien de subjectieve beleving van betrokken burgers hierbij een belangrijke rol speelt, dient dit vereiste ruim te worden uitgelegd. Echter, niet iedere schijn kan een beroep op vrees van partijdigheid rechtvaardigen: de schijn moet objectief gerechtvaardigd zijn. Het vereiste van onpartijdigheid staat er niet aan in de weg dat een bestuursorgaan een waarderend oordeel uitspreekt, mits dit voldoende door feiten wordt geschraagd.

7. In dit geval behoorde het in het kader van het opsporingsonderzoek tot de taak van de politieambtenaren om na te gaan wat de mogelijke directe en indirecte oorzaken waren van de ontstane situatie. Het valt daarbij moeilijk te vermijden dat de politieambtenaren zich op grond van de inlichtingen waarover zij beschikken een bepaald beeld vormen over hetgeen is voorgevallen. Voorkomen moet echter worden dat dit beeld het uitgangspunt vormt voor de opstelling naar betrokkenen toe en ertoe leidt dat betrokken vooringenomen tegemoet worden getreden. Juist een politieambtenaar die een aangifte opneemt en hiermee één van de eerste schakels vormt in een mogelijk traject van strafvervolging, dient zich zoveel mogelijk objectief op te stellen ten opzichte van alle betrokkenen. De politieambtenaar had zich in dit geval dan ook dienen te beperken tot een zakelijke behandeling van de aangifte van verzoeker. Dit betekent dat de politieambtenaar verzoeker en de officier van justitie er wel op had mogen wijzen dat verzoekers gedrag *mogelijk* te maken had met de ontstane situatie maar hij had niet de indruk mogen wekken dat hij van mening was dat dit gedrag de aanleiding voor de mishandeling was en zelfs een rechtvaardiging bood voor het gedrag van X. Ten onrechte hebben D. en later de korpsbeheerder in hun berichtgeving dan ook gekozen voor een formulering die bij verzoeker gemakkelijk de indruk heeft kunnen wekken dat de politie van mening was dat hij de mishandeling over zichzelf had afgeroepen en dat X in die zin geen verwijt te maken viel. De Nationale ombudsman acht het niet uitgesloten dat hierdoor bij verzoeker de indruk is ontstaan dat de politie zijn aangifte op een bevooroordeelde wijze heeft

afgehandeld, hetgeen in strijd is met het verbod van vooringenomenheid.

De onderzochte gedraging is dan ook niet behoorlijk.

VI. Ten aanzien van de afwijzing van het verzoek om schadevergoeding

Bevindingen

1. In zijn brief van 15 december 2003 stelde verzoeker het regionale politiekorps Drenthe aansprakelijk voor de schade die hij had geleden. Aangezien de politie onvoldoende onderzoek had verricht naar de toedracht van het ongeval alsmede onjuistheden had vermeld in de registratieset, was verzoeker de kans ontnomen zijn schade te verhalen op de wederpartij. Om die reden vorderde verzoeker een bedrag van € 3.262,79 van de politie Drenthe.

2. Per brief van 27 januari 2004 wees de chef van het regionale politiekorps Drenthe het verzoek om schadevergoeding af. De korpschef stelde zich op het standpunt dat de schade die verzoeker had geleden niet ten gevolge van onrechtmatig handelen van de politie was ontstaan.

Beoordeling

3. In een geval als dit, waarin een klacht over een besluit van een bestuursorgaan tot (gedeeltelijke) afwijzing van een verzoek om schadevergoeding niet kan worden onderworpen aan het oordeel van de bestuursrechter, is de Nationale ombudsman bevoegd die klacht te onderzoeken en te beoordelen, maar stelt hij zich terughoudend op. In zo'n geval is immers de burgerlijke rechter de instantie die bij uitsluiting bevoegd is om bindend te beslissen over de vraag of, op grond van bepalingen van burgerlijk recht, het betrokken bestuursorgaan is gehouden om de gestelde schade te vergoeden.

4. Het redelijkheidsvereiste brengt mee dat bestuursorganen voorafgaand aan elk handelen, of dit nu een rechtshandeling of een feitelijke handeling betreft, het belang van het realiseren van een doelstelling afwegen tegen de belangen van de burger. In het licht van het realiseren van de doelstelling mag de uitkomst van die belangenafweging niet onredelijk zijn.

5. Wat betreft de gehoudenheid tot schadevergoeding brengt het redelijkheidsvereiste mee dat het bestuursorgaan mag weigeren om financiële aansprakelijkheid voor ontstane schade te aanvaarden indien het op goede gronden zijn aansprakelijkheid betwist. In dat geval kan het bestuursorgaan het aan de burger overlaten om vragen betreffende de onrechtmatigheid van het handelen of betreffende de overige voorwaarden om de schadeclaim toe te wijzen aan het oordeel van de burgerlijke rechter te onderwerpen. Dit is slechts anders indien de gronden en de overwegingen waarop de betwisting van de

aansprakelijkheid berust, zo evident onjuist zijn dat het bestuursorgaan in redelijkheid niet tot zijn beslissing had kunnen komen. Alsdan moet de afweging van het belang van het bestuursorgaan bij betwisting van zijn gehoudenheid tot schadevergoeding tegenover het belang van de burger bij schadevergoeding worden geacht in strijd met het redelijkheidsvereiste te hebben plaatsgevonden.

6. In dit geval is de aanspraak van verzoeker op (volledige) schadevergoeding niet zo evident juist dat de politie niet in redelijkheid tot het afwijzende besluit heeft kunnen komen. Hiertoe is van belang dat hiervoor weliswaar is vastgesteld dat de politie niet juist heeft gehandeld bij het opstellen van de registratieset maar dat met die constatering niet zonder meer schadeplichtigheid van de politie is komen vast te staan. Het oordeel dat de politie in de registratieset de zienswijze van verzoeker had dienen te vermelden betekent immers nog niet dat daarmee vast is komen te staan dat verzoeker geen enkele blaam treft bij het veroorzaken van de schade. Gelet op de terughoudende benadering van de Nationale ombudsman in schadevergoedingszaken, is de Nationale ombudsman van oordeel dat het de regiopolitie Drenthe in dit geval vrijstond om te betwisten dat het gehouden was tot het vergoeden van de gestelde schade en is er voor de Nationale ombudsman geen reden om te oordelen dat het besluit tot weigering van de schadevergoeding in strijd is gegeven met het redelijkheidsbeginsel.

De onderzochte gedraging is dan ook behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Drenthe is:

gegrond ten aanzien van:

het onzorgvuldig opmaken van de registratieset van de aanrijding, wegens schending van het verbod van vooringenomenheid;

het niet aanpassen van de tekst in de registratieset, wegens schending van het verbod van vooringenomenheid;

het voorzien van de aangifte van een toelichting in het voordeel van X, wegens schending van het verbod van vooringenomenheid.

niet gegrond ten aanzien van:

het verrichten van onvoldoende onderzoek naar de toedracht van de aanrijding;

het trachten verzoeker te bewegen af te zien van het doen van aangifte;

het afwijzen van het verzoek om schadevergoeding.

AANBEVELING

De beheerder van het regionale politiekorps Drenthe wordt in overweging gegeven het van de aanrijding opgemaakte registratieformulier in die zin aan te passen dat onder punt 18 ('beknopte duidelijke omschrijving van het ongeval') zowel de lezing van verzoeker als de lezing van de tegenpartij met betrekking tot de toedracht van de aanrijding wordt vermeld, de conclusies over de toedracht van het ongeval die onvoldoende door concrete feiten worden onderbouwd (zoals de conclusie dat verzoeker geen voorrang zou hebben verleend) uit de registratieset worden verwijderd, alsmede dat de in de registratieset opgenomen situatieschets hiermee in overeenstemming wordt gebracht.

Onderzoek

Op 20 juli 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer P. te Groningen, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Drenthe. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Drenthe, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Deze maakten van deze gelegenheid geen gebruik.

In verband met haar verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Assen over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar haar oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd de korpsbeheerder en de twee betrokken ambtenaren een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De beide betrokken ambtenaren deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Noch de korpsbeheerder noch verzoeker gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 9 juli 2004, met bijlagen over de interne klachtprocedure bij het regionale politiekorps Drenthe.

Het op 25 augustus 2004 door het politiekorps Drenthe toegestuurde interne klachtdossier.
Dit dossier omvat onder meer de volgende stukken:

de brief van verzoeker van 14 oktober 2003 aan politieambtenaar H.;

de brief van de chef van wijk eenheid Tynaarlo aan verzoeker van 16 oktober 2003;

de klachtbrief van verzoeker aan de korpsbeheerder van 15 december 2003;

de brief van de korpschef van 22 december 2003 aan verzoeker waarin de aansprakelijkheidsstelling van de hand wordt gewezen;

de klachtbrief van verzoeker van 11 januari 2004 aan de korpsbeheerder;

de brief van 27 januari 2004 van de korpschef aan verzoeker waarbij het verzoek om schadevergoeding wordt afgewezen;

het rapport van 18 februari 2004 dat politieambtenaar Ho. naar aanleiding van verzoekers klacht heeft opgesteld;

de visie van politieambtenaren B. en H. van 28 januari 2004 op de klacht van verzoeker;

het advies van de klachtencommissie Drenthe van 1 mei 2004;

de beslissing van de korpsbeheerder van 28 mei 2004;

de van de aanrijding opgemaakte registratieset.

De openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 20 september 2004.

Het standpunt van de korpsbeheerder van 11 oktober 2004.

De schriftelijke reactie, met bijlage, van verzoeker van 29 oktober 2004.

De brief van de Nationale ombudsman van 1 december 2004 waarin de korpsbeheerder een aantal nadere vragen worden gesteld.

De schriftelijke reactie van de korpsbeheerder van 20 december 2004 met daarbij het proces-verbaal van de aangifte van verzoeker en het proces-verbaal van het verhoor van de heer X gevoegd.

De schriftelijke reactie van verzoeker van 27 januari 2005.

De verklaring die politieambtenaar B. op 22 februari 2005 telefonisch tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman heeft afgelegd.

De verklaring die politieambtenaar H. op 24 februari 2005 telefonisch tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman heeft afgelegd.

De brief van de korpsbeheerder van 2 maart 2005 aan de Nationale ombudsman.

De schriftelijke reactie van verzoeker van 5 april 2005 op de verklaringen van de betrokken politieambtenaren.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Aanwijzing verkeersongevallen d.d. 01-01-2002

"1. Definities

(...)

Kenmerkenmelding: een melding met primaire kenmerken van een ongeval/aanrijding aan de Adviesdienst voor Verkeer en Vervoer (AVV)

Registratieset: formulier dat door behandelende politiemensen opgemaakt wordt indien zij een verkeersongeval/aanrijding opnemen. In het formulier worden kenmerken van voertuigen, betrokkenen en aanrijdingen opgenomen, inclusief een situatietekening.

(...)

Lichte schade (UMS-): blik- en krasschade, uitsluitend materiële schade waarbij het voertuig zijn weg zonder gevaar voor het overige verkeer kan vervolgen.

2. Geen registratieset of proces-verbaal

In beginsel (zie de uitzonderingen genoemd in par. 4) wordt geen registratieset of proces-verbaal opgemaakt in geval van licht letsel en/of lichte schade. In deze gevallen wordt een kenmerkenmelding gedaan aan AVV."

2. Wetboek van Strafvordering

2.1. Artikel 12, eerste lid

"Wordt een strafbaar feit niet vervolgd of de vervolging niet voortgezet, dan kan de rechtstreeks belanghebbende daarover schriftelijk beklag doen bij het gerechtshof, binnen

het rechtsgebied waarvan de beslissing tot niet vervolging of niet verdere vervolging is genomen. Indien de beslissing tot niet vervolging is genomen door de officier van justitie bij het landelijk parket, is bevoegd het gerechtshof te 's-Gravenhage."

2.2. Artikel 161

"Ieder die kennis draagt van een begaan strafbaar feit is bevoegd daarvan aangifte of klachte te doen."

2.3. Artikel 163, eerste lid

"De aangifte van eenig strafbaar feit geschiedt mondeling of schriftelijk bij den bevoegden ambtenaar, hetzij door den aangever in persoon, hetzij door een ander, daartoe door hem van eene bijzondere schriftelijke volmacht voorzien."